

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Одељење за ратне злочине
Кж1-По2 1/24
29.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судија Растка Поповића, председника већа, Оливере Анђелковић, др Миодрага Мајића, Душана Агатоновића и Раше Јанковића, чланова већа, уз учешће вишег саветника Мирјане Новић и записничара Гордане Миловановић, у кривичном поступку против **окривљеног АА**, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва у саизвршилаштву из члана 142 став 1 у вези са чланом 22 КЗ СРЈ, одлучујући о жалбама Јавног тужиоца за ратне злочине и браниоца окривљеног АА, адвоката Перић Момчила, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К.По2.бр.4/22 од 24.04.2024. године, у седници већа одржаној у присуству Јавног тужиоца за ратне злочине Милоша Самарцића, дана 29.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе Јавног тужиоца за ратне злочине и браниоца окривљеног АА, адвоката Перић Момчила, па се пресуда Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К.По2.бр.4/22 од 24.04.2024. године, **ПОТВРЂУЈЕ**.

Образложење

Побијаном пресудом окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва у саизвршилаштву из члана 142 став 1 у вези са чланом 22 КЗ СРЈ, па је осуђен на казну затвора у трајању од 4 (четири) године. Обавезан је окривљени АА да плати трошкове кривичног поступка и паушала суду о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем.

Против наведене пресуде жалбе су изјавили:

- јавни тужилац за ратне злочине, због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, са предлогом да Апелациони суд у Београду усвоји жалбу, укине пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да усвоји жалбу, преиначи пресуду тако што ће за окривљеног АА утврдити да је крив и за лишавање слободе цивила ББ, ВВ и ГГ, те да окривљеном изрекне казну затвора у дужем временском трајању;

- бранилац окривљеног АА, адвокат Периф Момчило, због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, са предлогом да Апелациони суд у Београду укине пресуду и донесе ослобађајућу пресуду или да евентуално предмет врати на поновно суђење.

Јавни тужилац за ратне злочине у поднеску Ктж.бр. 1/24 од 16.07.2024. године, предложио да Апелациони суд у Београду одбије као неосновану жалбу браниоца окривљеног, а жалбу Јавног тужиоца за ратне злочине усвоји и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, односно да пресуду преиначи и окривљеног огласи кривим и за лишавање слободе цивила ББ, ВВ и ГГ и да окривљеном изрекне казну затвора у дужем временском трајању.

Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине одржао је седницу већа у присуству Јавног тужиоца за ратне злочине Милоша Самарџића, на којој је размотрио списе, испитао побијану пресуду у оквиру основа, дела и правца побијања истакнутим у жалбама у смислу одредбе члана 451 став 1 ЗКП, па је имајући у виду жалбене наводе и предлоге, нашао:

Жалбе су неосноване.

Бранилац окривљеног пре свега у жалби указује на битну повреду одредаба кривичног поступка као и погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, с обзиром на то да је, како то одбрана сматра, дошло до повреде права на одбрану и права на правично суђење. Бранилац указује да је решење о заштићеним сведоцима које је донео суд Босне и Херцеговине и уручио га браниоцима у том поступку невероватном брзином прочитао на главном претресу, а потом изузео из предмета чиме је онемогућено да одбрана идентификује веродостојност сведочења, а преузимање исказа тих сведока из предмета суда БиХ је онемогућио окривљеног па и браниоца да тим сведоцима поставља питање и упореди и са исказима других сведока, посебно заштићених.

Међутим, по налажењу Апелационог суда у Београду, првостепена пресуда не садржи битне повреде одредаба кривичног поступка, нити је чињенично стање остало непотпуно утврђено, с обзиром да је првостепени суд у побијаној пресуди навео јасне и аргументоване разлоге о чињеницама које су предмет доказивања. Чињеница је да је у току поступка првостепени суд применом одредбе члана 406 став 1 тачка 1 ЗКП извршио упознавање са садржином записника о испитивању сведока под псеудонимом П2, под псеудонимом П5, сведока ДД, ЂЂ, ЕЕ, сведока под псеудонимом П6, сведока под псеудонимом П4, сведока под псеудонимом П2, под псеудонимом С1, сведока под псеудонимом П3, као и транскрипата о испитивању сведока, али је првостепени суд у

току овог кривичног поступка испитао сведока под псеудонимом П1 као и сведоке ЖЖ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, КК, ЛЛ, ЉЉ, те се у конкретном случају с обзиром на наведено не може говорити о повреди права на одбрану. Првостепени суд је омогућио одбрани да испитује сведоке чије је присуство омогућено на главном претресу пред другостепеним судом, а самим читањем исказа у смислу одредбе члана 406 став 1 тачка 1 ЗКП није дошло до битне повреде одредаба кривичног поступка.

По налажењу Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине, правилно је првостепени суд ценио изведене доказе и на несумњив начин утврдио да је окривљени поступао на начин како је то описано у изреци првостепене пресуде. С тим у вези, првостепени суд правилно није прихватио одбрану окривљеног АА који је негирао своје присуство на територији места Добрун дана 16.06.1992. године, налазећи да је иста неуверљива, срачуната на избегавање кривичне одговорности и оповргнута бројним изведеним доказима, којима је првостепени суд правилно поклатио веру, а управо су се односили на присуство окривљеног на територији места Добрун у критичном временском периоду. С тим у вези, суд је ценио акт Министарства одбране Републике Србије, Сектора за цивилну одбрану и припрему одбране, Управе за обавезе одбране број 2730-4 од 16.07.2018. године у коме је наведено да је АА био на војној вежби у периоду од 19.05.1992. године до 31.07.1992. године. Истовремено, суд је ценио и исказе сведока ЈЈ и ЉЉ који су се изјашњавали о учешћу окривљеног на војној вежби, али је нашао да из исказа испитаних сведока ММ, сведока под псеудонимима П1, П2 и П4 који су врло детаљно описали своја сазнања о присуству окривљеног на територији места Добрун, исказа сведока ЗЗ, произлази да учешће окривљеног на војној вежби истог није онемогућило да у одређеним интервалима борави на подручју Добруна и фактички предузима радње за које је оглашен кривим, којом приликом је на себи имао униформу, био наоружан и поступао заједнички са лицима која су били припадници војске и полиције Републике Српске. Првостепени суд је ценио и чињеницу да окривљени АА тог критичног дана није формално припадао полицији Републике Српске, али његово поступање приликом извршења радње која му је стављана на терет – његова униформисаност и наоружаност недвосмислено потврђују и по налажењу овог суда да је у конкретном случају фактички поступао као припадник наоружаних формација на страни српског народа у Босни и Херцеговини заједно са другим припадницима наоружаних формација српског народа.

Према ставу другостепеног суда, правилно је првостепени суд ценио исказ сведока под псеудонимом П1 и прихватио у делу у коме је такав исказ међусобно сагласан са другим доказима, јер је сведок детаљно појаснила на главном претресу пред Вишим судом у Београду, Одељењем за ратне злочине, све околности о којима се изјашњавала и пред Министарством безбедности Босне и Херцеговине као и пред Тужилаштвом Босне и Херцеговине а при којим исказима је сведок и остала. Суд је прихватио њен исказ са главног претреса у делу у коме је објаснила на који начин је сазнала како се зове лице које јој је одвело мужа, као и у осталом делу налазећи да је исказ јасан, логичан, уверљив и поткрепљен изведеним доказима, будући да је детаљно презентовала сва своја сазнања о догађајима који су се односили на одвођење њеног мужа тј. ко им је присуствовао, шта је видела у окружењу, кога је видела у колима којима је одвезен њен муж, а и о догађајима који су му претходили. Исказ сведока под псеудонимом П1 је у потпуности сагласан са исказом сведока под псеудонимом П4, који сведок је након што јој је одведен супруг од стране истих лица дошла са децом у кућу код сведока под псеудонимом П1 и разговарала о одвођењу њихових мужева тог дана.

Суд је правилно прихватио и исказ сведока под псеудонимом П2 у оном делу у коме се на главном претресу пред судом Босне и Херцеговине изјашњавала о свим релевантним околностима које се тичу одвођења њеног оца из куће у којој су живели коме је иначе лично присуствовала, на коме је била подвргнута и основном и унакрсном испитивању у циљу провере свих њених ранијих исказа. Иако сведок под псеудонимом П2 није испитана на главном претресу пред Вишим судом у Београду, Одељењем за ратне злочине, првостепени суд је правилно извршио упознавање са садржином њеног исказа који је дала на главном претресу пред судом Босне и Херцеговине, будући да је њен долазак био знатно отежан због болести о чему је сведок достављала и медицинску документацију.

Истовремено, суд је по налажењу Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине правилно ценио исказ сведока под псеудонимом П4 те прихватио у оном делу у коме је био доследан, уверљив и сагласан осталим изведеним доказима. Сведок је детаљно описала околности незаконитог лишења слободе њеног супруга док је са породицом боравио у породичном домаћинству коме је присуствовала, као и све околности поступања према њеном комшији НН у два наврата, а које је лично видела и то како сам чин одвођења НН тако и догађај који је претходио одвођењу када га је ЊЊ испред стана у коме је живео претукао.

Приликом доношења одлуке о кривници окривљеног АА, првостепени суд је ценио правилно исказе сведока под псеудонимом П5 те прихватио исказ који је дат пред судом Босне и Херцеговине, с обзиром да је њен долазак пред Виши суд у Београду, Одељење за ратне злочине био немогућ услед смрти. Сведок је приликом сведочења сведочила о чињеницама које је чула, а није лично присуствовала, али је суд њен исказ посебно ценио у оном делу где се изјашњавала о својим посредним сазнањима о одвођењу ББ јер у одвођењу осталих лица наведених у оптужници сведок није имала сазнања. Из наведеног исказа произлази да су сведоку под псеудонимом П5 њена сестра ББ, ОО и ЂЂ причале да је ББ одвео ПП, а да није имала сазнања о радњама окривљеног АА у овом делу. Везано за исказ сведока под псеудонимом П3 првостепени суд је правилно ценио исказ који је сведок дала пред судом Босне и Херцеговине, те је имао у виду чињеницу да сведок није навела да су лица која су јој пренела своја сазнања о нестанку њеног оца ВВ, говорила о томе да је у одвођењу њеног оца учествовао и окривљени АА.

Суд је правилно прихватио исказ сведока ММ везано за чињенице чији је сведок очевидац, те се детаљно изјаснила о околностима одвођења НН и РР и о учешћу и радњама које је предузимао окривљени АА. Приликом доношења одлуке и оцене исказа овог сведока суд је утврдио да је њен исказ пред судом Босне и Херцеговине детаљан, уверљив и сагласан изведеним доказима које је суд прихватио.

По налажењу Апелационог суда у Београду првостепени суд је правилно оценио исказ сведока СС и ЛЛ које исказе суд није прихватио налазећи да су неубедљиви, нелогични, те срачунати да се побошља положај окривљеног у овом кривичном поступку, о чему је суд дао јасне и аргументоване разлоге на странама 51 и 52 образложења пресуде.

Приликом оцене исказа сведока првостепени суд је правилно имао у виду и непрецизности у исказима, али је нашао да су исте отклоњене другим изведеним доказима, те да не утичу на веродостојност исказа сведока, јер је потпуно разумљиво да након дугог временском периода који је протекао од ратних дешавања а које су по својој

природи веома стресна за сва лица која су им присуствовала и која након више година презентују своја сећања о ономе што су лично видели или чули, не могу са фотографским памћењем да се сете свих детаља.

Бранилац у поднетој жалби оспорава и исказ сведока ЕЕ и указује да се на таквом исказу не може заснивати одлука, с обзиром да је из исказа судског вештака утврђено да ЕЕ болује од Алцхајмерове болести и да јој је физичко-психичко стање лошије и поред редовне терапије. Међутим, по налажењу Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине ови жалбени наводи су оцењени као неосновани, пре свега што је правилно првостепени суд одбио предлог браниоца окривљеног АА да се у доказном поступку испита судски вештак неуропсихијатар, с обзиром да је судски вештак вештачио 30.04.2017. године процесну способност сведока ЕЕ која је давала исказе у претходном поступку 23.02.2007. и 07.10.2008. године, дакле десет година пре вештачења када је утврђена њена процесна неспособност.

Бранилац у жалби оспоравајући правилност утврђеног чињеничног стања указује и да је суд погрешно ценио исказ сведока КК, с обзиром да је првостепени суд исказ сведока КК прихватио у делу у коме се изјашњавао о периоду који је претходио догађају који је предмет оптужбе, али је нашао да такав исказ није од утицаја на доношење другачије одлуке о овој кривично-правној ствари, с обзиром да је сведок навео да након 16. или 17.05.1992. године није виђао АА да ни током рата ни после њега се није чуо да су лица која су наведена у оптужном акту нестала.

Бранилац у поднетој жалби позива и на акт Републике Српске, Министарства унутрашњих послова, Центра безбедности Србије да је под редним број ... АА од 04.04.1992. године до 17.05.1992. године имали ратни распоред у СЈБ Вишеград који документ је утврђен као чињеница и у предмету суда Босне и Херцеговине, али не образлажући у ком контексту бранилац наведени доказ цени. Истовремено, неосновано се жалбом браниоца оспорава образложење суда везано за то да је окривљени АА могао да у одређеним интервалима борави на подручју Добруна и фактички предузима радње за које је оглашен кривим, јер је по ставу одбране нелогично да окривљени са војне вежбе у Ужицу стигне до Вишеграда, односно Добруна и изврши кривично дело. Другостепени суд је мишљења да је на основу исказа сведока од којих су неки и очевидци догађаја на несумњив начин утврђено да је окривљени предузео радње кривичног дела за које је оглашен кривим, те није било разлога да суд посумња у исказе сведока, нити да се закључи да су сведоци теретили окривљеног за радње које није извршио.

С обзиром на утврђене чињенице и изведене доказе, Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине је мишљења да је жалба браниоца окривљеног АА којом се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања неоснована.

Испитујући правилност првостепене пресуде у делу одлуке о казни, Апелациони суд у Београду је мишљења да је правилно првостепени суд приликом доношења одлуке о врсти и висини казне ценио олакшавајуће околности и то чињеницу да је окривљени неосуђивано лице, да је отац двоје деце, да током живота није био склон вршењу кривичних дела, да је приликом извршења кривичног дела био старости свега 24 године, а док отежавајућих околности није било, те је постојеће олакшавајуће околности ценио као нарочито олакшавајуће околности и окривљеног осудио на казну затвора у трајању од четири године, налазећи да се основано може очекивати да ће се са наведеном казном утицати на окривљеног али и на друге да убудуће не врши оваква или слична кривична

дела. И по мишљењу овог суда наведена казна је адекватна, те се основано може очекивати да ће се истом постићи сврха кажњавања и изрицања кривичних санкција у смислу одредби члана 4 и 42 Кривичног законика.

Испитујући основаност жалбе Јавног тужиоца за ратне злочине, Апелациони суд у Београду је мишљења да је жалба јавног тужиоца неоснована, с обзиром да је везано за измену чињеничног описа првостепени суд дао јасне и аргументоване разлоге на странама 54 и 55 образложења пресуда. Наиме, правилно је првостепени суд из чињенично-правног описа радње извршења кривичног дела изоставио наводе који се тичу незаконитог лишења слободе ББ, ВВ и ГГ, будући да током доказног поступка нису изведени докази којима би се на поуздан начин утврдило да је он учествовао у предузимању радњи одвођења и противзаконитог лишења слободе у односу на ова лица. Наиме, из изведених доказа током доказног поступка не произилази да је окривљени АА извршио противзаконито затварање по основу дискриминације засноване на етичкој припадности ГГ, будући да су сазнања испитаних сведока о његовом одвођењу из породичне куће од када му се губи сваки траг недовољно прецизне и не садрже податке о поступању овде окривљеног АА. Иако су сведоци под псеудонимом П1 и псеудонимом П4 навеле да су, када су одводили од куће њихове мужеве, виделе да су у неком од возила која су дошла до њихових кућа налазио и ГГ, ВВ и ББ, из таквих исказа се не може поуздано утврдити да је баш окривљени АА извршио њихово протовизаконито затварање. Ово тим пре што други сведоци нису изнели прецизна сазнања о начину њиховог одвођења од куће, већ је само сведок под псеудонимом П5 навела да је видела ГГ како са ТТ трчи преко ливаде и да није видела шта се даље са њима дешавало. Сведок ТТ је изјавио да су му ЂЂ и УУ рекле када су побегле да су из својих кућа отерани ГГ, ВВ и ББ. Дакле, нико од испитаних сведока није имао конкретне податке нити су сведочили о конкретном поступању окривљеног АА у односу на ББ, ВВ и ГГ.

Истовремено, везано за кривично-правне радње окривљеног АА а на штету ББ, првостепени суд је правилно нашао да нема доказа јер искази сведока под псеудонимом П1 и сведока под псеудонимом П4 које су виделе да је приликом одвођења њихових мужева у возилу био ГГ, ВВ и ББ, нису поткрепљени другим изведеним доказима који би потврдио да између радње окривљеног АА и наступеле последице постоји узрочно-последична веза.

С обзиром на недостатак доказа, којима се искључиво првостепени суд и руководио, Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине је мишљења да је одлука првостепеног суда правилна и на закону заснована.

Јавни тужилац за ратне злочине оспоравајући правилност првостепене пресуде у том делу на другачији начин интерпретира изведене доказе и сматра да је на основу истих неспорно утврђено да је окривљени предузео и кривично-правне радње у односу на ова лица који жалбени наводи су оцењени као неосновани, тим пре што Јавни тужилац за ратне злочине у жалби не указује ни на једну чињеницу која није била предмет анализе првостепеног суда и која би евентуално могла довести до доношења другачије одлуке. Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине је прихватајући разлоге из побијане пресуде закључио да је жалба јавног тужиоца неоснована, с обзиром да се анализа доказа дата од стране јавног тужиоца за ратне злочине не може прихватити.

Истовремено неосновано се жалбом Јавног тужиоца за ратне злочине оспорава првостепена пресуда у делу одлуке о казни, јер је Апелациони суд у Београду мишљења

да је првостепени суд анализирајући околности у смислу одредбе члана 54 Кривичног законика дао јасне и аргументоване разлоге за свој закључак да окривљеном олакшавајуће околности цени као нарочито олакшавајуће околности, те да га осуди на казну затвора у трајању од четири године. С тим у вези, тужилац није навео ниједну околност а која би довела до преиначења пресуде у погледу одлуке о казни, те је жалба Јавног тужиоца за ратне злочине и у том делу оцењена као неоснована.

Следствено изнетом а применом одредбе члана 457 ЗКП, Апелациони суд у Београду је донео одлуку као у изреци пресуде.

**Виши саветник
Мирјана Новић,с.р.**

**Председник већа-судија
Растко Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић